

Habitatkaart Schoorlse Duinen 2020 (T1)

Door Dirk van der Goes

Inleiding

De Provincie Noord-holland heeft Van der Goes en Groot opdracht verleend een nieuwe Habitatkaart te maken voor het Natura2000-gebied “Schoorlse Duinen” op basis van nieuwe vegetatiekarteringen van het terrein in 2020. De kartering die de basis vormt van deze nieuwe habitatkaart is: “Vegetatie en plantensoortenkartering Schoorlse Duinen 2020” uitgevoerd door Regelink in opdracht van Staatsbosbeheer.

Enkele vlakken binnen het Natura 2000-gebied zijn in 2020 niet gekarteerd. Hiervan bestaat dus geen nieuwe informatie omtrent de aanwezigheid van habitattypen. Om deze reden zijn deze vlakken in de zomer van 2022 alsnog bezocht en gekarteerd met de typologie van Regelink-2020. Omdat er alleen reeds bestaande en onderbouwde vegetatietypen aan deze vlakken zijn toegekend, zijn er geen nieuwe opnamen ter onderbouwing gemaakt.

De grote bosvlakken moesten volgens de SNL-kartering van Staatsbosbeheer oorspronkelijk alleen op flora gekarteerd worden. Later lijkt er een scan te hebben plaatsgevonden waarin voor die vlakken is aangegeven “Niet kwalificerend”, “HTK-Nietkwalificerend(dennenbos/loofbos)(100%)”, “HTK-Potentieelkwalificerend(100%)” en “NK(100%)”. Deze kwalificaties geven onvoldoende onderbouwing voor een zekere vertaling naar een habitatype of H0000 (geen habitatype). Gezien de zeer grote vlakken en de variatie aan structuren die hier op de luchtfoto van 2020 zichtbaar zijn, is op deze vlakken een verdere luchtfoto-interpretatie gedaan. Vervolgens zijn deze homogene vlakken in het veld op vegetatie gekarteerd. De vlakken mogen hierbij groot blijven, zolang de luchtfoto maar een homogeen beeld van de vegetatie laat zien. Enkele zeer grote en duidelijk herkenbare naaldbos vlakken op de luchtfoto van 2020 zijn op basis van de luchtfoto als “H0000” aangemerkt met onderbouwing “Naaldbos” in het opmerkingen veld.

Dit rapport omvat de gevolgde werkwijze om met behulp van de vegetatiekartering van Regelink 2020 tot een habitattypenkaart te komen.

Methode

Omzetting Vegetatiekartering Schoorlse Duinen 2020 (Regelink) naar T1-kaart door Van der Goes en Groot

De omzetting heeft plaatsgevonden volgens het “Methodiekdocument kartering habitattypen Natura 2000 (2015)”

Stappen:

- Analyse typologie van de vegetatiekartering
- Opstellen omzetting lokale vegetatietypen naar VvN-typen of eventueel SBB-typen
- Vertalen van VvN- of SBB-typen naar Habitattypen (met aanvullende criteria en kwaliteit)

Inlezen vlakken shape-file in Habitatkaart-format.

Stappen met initiële habitatkaart

- Aanpassen begrenzing aan Natura 2000

- Toepassen aanvullende criteria (in kustgebied, in zeereep, FGR Duinen, duinvalleien, exoten >20%, vlakvormige vegetatie)
- De toevoegen van Kraaihei zijn toegevoegd aan het veld “EXTRAOPM” om voor vlakken zonder Kraaihei-vegetatietype vast te kunnen stellen of er Kraaihei aanwezig is. Echter blijkt dit onvolledig te zijn en ook aanwezigheid <1 % kan voldoende zijn om het type Duinheide met Kraaihei te kunnen krijgen. Voor een goede omzetting is veldonderzoek nodig.
- Waarnemingen van Kraaihei uit opnamen zijn gebruikt om voor een deel van de vlakken (waar opnamen liggen), de aanwezigheid van Kraaihei vast te stellen.
- In het veld “Kraaihei” is aangegeven voor welke vlakken er geen eenduidige omzetting naar H2150 of H2140B en H2190C of H2140A zijn de opmerkingen van Van der Goes en Groot t.a.v. de omzetting van de vegetatiekaart naar de habitatkaart aangegeven.
- Mozaïek-voorwaarden checken
- Functionele samenhang te kleine oppervlakten checken
- Er heeft een topologie check plaats gevonden.

Problemen die tijdens deze stappen zijn waargenomen en opgelost:

- Deze kartering laat zich voor een groot aantal vlakken niet één op één van een vegetatietype naar een habitatype vertalen. De gebruikte typologie laat dit niet toe. De aan- of afwezigheid van Kraaihei is essentieel om te bepalen of er sprake is van habitatype H2150 of H2140B en H2190C of H2140A, maar in de helft van de opnamen van Struikheivegetatietypen is Kraaihei aanwezig en ook voor enkele duinvalleitypen is de aan- of afwezigheid van Kraaihei niet duidelijk.
Helaas is Kraaihei tijdens de plantensoortenkartering niet gekarteerd en is Kraaihei als toevoeging blijkbaar alleen in bossen of enkele vlakken vastgelegd, waardoor het onmogelijk is met de informatie van de “Vegetatie en plantensoortenkartering Schoorlse Duinen 2020” uitgevoerd door Regelink de habitatypes met of zonder Kraaihei voor alle vlakken goed vast te leggen. Dit is voor een groot aantal vlakken alsnog in het veld vastgesteld door Van der Goes en Groot in de zomer van 2022. Hierbij zijn vlakken alleen als “met Kraaihei” aangemerkt als Kraaihei verspreid in het vlak aanwezig is of wanneer het een heel klein vlak betrof of een klein percentage struikheivegetatie met de aanwezigheid van Kraaihei in het zelfde vlak. Eén kleine groeiplaats Kraaihei in een heel groot vegetatievlak met een struikheivegetatie leidt niet tot H2140B Duinheide met Kraaihei (droog) of H2140A Duinheide met Kraaihei (vochtig).
- Een klein deel van de vlakken binnen de Natura 2000-omgrenzing is in het geheel niet meegenomen. Ook deze zijn tijdens het veldbezoek in de zomer van 2022 beoordeeld.
- De (naald-)bosvlakken zijn onnauwkeurig uitgekarteerd, waardoor mogelijke vlakken met habitatypes niet onderzocht zijn (zie bijlage). Op deze vlakken is opnieuw een luchtfoto-interpretatie uitgevoerd en de vlakken zijn in het veld op vegetatie ekarteerd. Dit kan eventueel met een grove typologie voor naaldbos, zolang de typen maar één op één vertalen naar een habitatype of geen habitatype (H0000).
- Enkele malen is de 2e type vertaling naar de SBB-catalogus gekozen voor de doorvertaling naar SBB-typen of VvN-type en habitatypes, zie bijgeleverde excelbestand.

Overige constatering:

- In de karteringen van Regelink-2020 komen vlakken voor met bijvoorbeeld 90% H2180A of H0000 en 10% H2130B, H2150 of H2140B. Dergelijke schakeringen kunnen het beste voorkomen worden, omdat dit leidt tot grote vlakken met een habitatype waarvan in werkelijkheid maar een klein gedeelte kwalificerend is.
- Hoewel de ondergroei in bossen heel bepalend is voor het bostype, lijken bossen in de kartering van Regelink-2020 wel eens ‘ontleedt’ te worden. Op de luchtfoto lijkt een vlak integraal bos met een homogeen kroondek van >30%, maar op het vlak wordt zowel bos 20%, als heide 40% en duingrasland 40% gekarteerd. Dit lijkt onwenselijk.

- De vlakbegrenzing in de kartering van Regelink-2020 is af en toe onnauwkeurig. Dit lijkt mede veroorzaakt, doordat een oude beheertypekaart als basis is genomen voor de kartering (aanvankelijk hoefde van SBB ook niet het hele gebied op vegetatie te worden gekarteerd, maar alleen bepaalde beheertypen).
- Verharde wegen zijn niet allemaal uitgekarteerd, maar vormen niet vaak een onderdeel van grote H0000 naaldbosvlakken. Voor de kaart en het uiteindelijke resultaat maakt dit niet uit.

Conclusie

- Bij vegetatiekarteringen in Natura 2000-gebieden kan het beste gezorgd worden dat het gebied integraal gekarteerd wordt, zodat er een homogene kaart ontstaat met alle kwalificerende en niet-kwalificerende vegetaties in het gebied.
- Tijdens het karteren is het goed als karteerders rekening houden met de habitatkaart die met de kartering gemaakt gaat worden. Daarbij moeten waar mogelijk mozaïeken van habitattypen worden voorkomen (al is dit in het duin vaak lastig). Zeker het mixen van bostypen met heide en/of grijze duinen moet daarbij vermeden worden. Ook is het onderscheid met of zonder Kraaihei heel belangrijk. Met Kraaihei betekent eigenlijk dat Kraaihei elke 100 m² in de vegetatie aanwezig moet zijn en dus bij grotere vlakken verspreid door het vlak. Een vegetatie met een dominantie van Struikhei kan natuurlijk nog steeds een kwalificerende H2140B Duinheide met Kraaihei (droog) zijn en hoeft niet per se een H2150 Duinheide met Struikhei te zijn. Om dit goed toe te kennen kunnen vegetatietypen met een dominantie van Struikhei het beste worden gesplitst in een vorm met Kraaihei en een vorm zonder Kraaihei.
- Verschillende vegetatievlakken met habitattypen in de kartering van Regelink-2020 hadden nauwkeuriger begrensd kunnen worden, maar hier zijn tijdens het opstellen van de habitatkaart geen correcties voor gemaakt (behalve voor de in 2022 gekarteerde vlakken).